

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (حجیت قیاس)

حجیت قیاس

جلسه ۳۸۹

استاد شفیعی

حجیت قیاس

دلیل شرعی از دو حال خارج نیست:

۱. باید فی نفسه مفید علم باشد.

۲. یا دلیل قطعی بر حجیتش قائم شود.

مانند استصحاب که مفید ظن است و لکن روایاتی بر حجیتش وارد شده.

ارزش علمی قیاس:

قیاس نوعی از تمثیل است که فقط مفید احتمال است. چرا تمثیل فقط افاده ظن می‌کند؟ زیرا تشابه

دو شیئی از چند جهت، مستلزم تشابه در جمیع جهات نیست.

علم یقینی به علت حکم:

اگر علم پیدا کردیم که همان مشابَهت، علت تامه ثبوت حکم در اصل است نزد الشارع، و همچنین

علم به همان علت با همان خصوصیات در فرع هم حاصل شد، در آن صورت تسری حکم از اصل به

فرع صحیح است چرا که تخلف معلول از علت محال است.

توقیفی بودن ملاکات احکام:

احکام توقیفی است و عقل نمی‌تواند بنفسه ملاکات آن را درک کند، مگر با تصریح شارع.

خلاصه:

با تنصیب شارع بر علیت حکمی، تعدیه آن به موضوع دیگر به دو شرط صحیح است:

۱. حکم، دائر مدار علت تامه باشد.

۲. علم بوجود همان علت در مقیس پیدا کنیم.